

Sygn. akt IV U 1012/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2017 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania C. R.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 17 listopada 2016 r. Nr (...)

w sprawie C. R.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczony C. R. nie jest zobowiązany do zwrotu kwoty 26 567,10 (dwadzieścia sześć tysięcy pięćset sześćdziesiąt siedem i 10/100) zł z tytułu nienależnie pobranej części uzupełniającej renty rolniczej za okres od 1 września 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. i nie zachodzą podstawy do potrącania od 1 grudnia 2016 r. wymienionej kwoty z pobieranej przez niego renty rolniczej.

Sygn. akt IV U 1012/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17.11.2016 r. Nr (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie przepisów art. 52 ust. 2 oraz 28 ust. 3 ustawy z dnia 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 277) oraz art. 138 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zobowiązał ubezpieczonego C. R. do zwrotu kwoty 26.567,10 zł tytułem nienależnie pobieranej części uzupełniającej renty rolniczej za okres od 1.09.2013 r. do 31.08.2016 r. Kwota ta miała zostać potrącana z pobieranej przez ubezpieczonego renty rolniczej od dnia 1.12.2016 r. Organ rentowy podał, iż na mocy aktu notarialnego z dnia 17.11.2010 r. ubezpieczony nabył grunty rolne o powierzchni 1,3696 ha. W związku z tym, zgodnie z wyżej powołanymi przepisami, nie zaprzestał on prowadzenia działalności rolniczej.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony, który domagał się jej zmiany wskazując, że powyższa decyzja jest dla niego krzywdząca. C. R. podał, iż zawarł umowę dzierżawy nieruchomości rolnych i nie był świadomy obowiązku

zgłoszenia tej umowy do Wydziału Geodezji. Ziemię będącą przedmiotem powyżej umowy uprawiał dzierżawca. Ubezpieczony wskazał również, że choruje na nowotwór złośliwy i nie jest w stanie prowadzić działalności rolniczej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wskazał, iż umowa dzierżawy z dnia 20.01.2011 r. zawarta pomiędzy ubezpieczonym a A. B., nie została zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczony C. R. jest uprawniony do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 10.07.2004 r. z powodu schorzeń układu ruchu z jego dysfunkcją (okoliczność bezsporna, decyzja k. 23-24 akt rentowych).

Ubezpieczony dnia 1 września 2006 r. zawarł z A. B. umowy dzierżawy, których przedmiotem była dzierżawa nieruchomości o nr ewid. 204, 2015,206 o powierzchni 1,47 ha, nr 226 o powierzchni 0,5483 ha, nr 2, nr 218/4, 215/4 o powierzchni 2,29 ha położonych we wsi J., Ż. i K. Ż. na okres 10 lat tj. do 1 września 2006 r. (umowy dzierżawy k. 46,55). Ubezpieczony miał wypłacaną część uzupełniającą świadczenia rentowego (bezsporne).

Na podstawie umowy sprzedaży z dnia 17.11.2010 r. ubezpieczony nabył własność działki nr (...) położonej we wsi J. (gmina S.) o powierzchni 1,3696 ha (akt notarialny rep. A nr (...) k. 164-165v akt rentowych), a umową sprzedaży z dnia 11.05.2010 r. nabył działkę o nr reid. 155/10 we wsi J. o powierzchni 0,2623 ha. (...) te C. R. wydzierżawił A. B. w dniu 01.06.2010 r. (działka (...)) – k. 172 akt rentowych) i dnia 20.01.2011 r. (działka (...)) – k.173 akt rentowych). Umowy dzierżawy zostały zawarte na okres 10 lat (umowa dzierżawy z podpisami notarialnie poświadczonymi k. 173 akt rentowych). Umowa dzierżawy z dnia 20 stycznia 2011 r. nie została zarejestrowana w ewidencji gruntów i budynków.

Od dnia 1.11.2013 r. ubezpieczonemu C. R. przysługuje prawo do dodatku pielęgnacyjnego (decyzja k. 12, k. 137 akt rentowych).

Ubezpieczony C. R. nie prowadzi gospodarstwa rolnego od 1 września 2006 r. ze względu na postępującą chorobę narządu ruchu. Ubezpieczony porusza się z trudem z pomocą kul łokciowych, leczył się w związku z rozpoznaną chorobą zwyrodnieniową stawów kolanowych, spondylozą odcinka L-S i wielopoziomowymi dyskopatiami, a od czerwca 2016 r. w związku z nowotworem kości. Od czasu uzyskania prawa do renty rolniczej ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, wszystkie grunty rolne wydzierżawił A. B., w tym od 20 stycznia 2011 r. działkę o nr ewid. 155/9. Niniejsza działka stanowiła łąkę, która koszona była przez A. B.. Ubezpieczony nie trzymał żadnego inwentarza (zeznania A. B. k. 13v). A. B. dzierżawił gospodarstwo rolne ubezpieczonego do 01.09.2016 r., a następnie ubezpieczony przekazał je 22.09.2016 r. w dzierżawę D. S..

Decyzją z dnia 17.11.2016 r. organ rentowy zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu kwoty 26.567,10 zł tytułem nienależnie pobieranej części uzupełniającej renty rolniczej za okres od 1.09.2013 r. do 31.08.2016 r. i nakazał potrącanie tej kwoty z pobieranej przez ubezpieczonego renty rolniczej począwszy od 1.12.2016 r. (k.180 akt rentowych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie C. R. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2015r., poz. 704 ze zm.) wypłata części uzupełniającej renty rolniczej ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, przy czym uznaje się, że rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego współmałżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i

budynków, osobie nienależącej do katalogu wymienionego w tym przepisie. Stosownie do treści z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2016r., poz. 617 j.t.) za gospodarstwo rolne uważa się obszar gruntów, sklasyfikowanych w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne (z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza), o łącznej powierzchni przekraczającej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowy, stanowiących własność lub znajdujących się w posiadaniu osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej, w tym spółki, nieposiadającej osobowości prawnej.

Należy wskazać, że o tym, czy emeryt zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą i pracuje w gospodarstwie rolnym. Taki pogląd zaprezentował również Sąd Najwyższy (uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389), a także Sąd Apelacyjny w Lublinie, który w wyroku z 1 sierpnia 2012r. w sprawie III AUa 615/12 (LEX nr 1216343) wskazał, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art.6 pkt 3 ustawy z 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie ulega zawieszeniu na podstawie art.28 ust.1 i 3 w związku z ust.4.

Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało, iż ubezpieczony od września 2006 r. nie prowadzi działalności rolniczej, pomimo tego, że jest on właścicielem działek rolnych. Nieruchomości te (jak wskazał ubezpieczony- o powierzchni ponad 7 ha) zostały oddane w dzierżawę A. B., a obecnie od września 2016 r. D. S. i nie są użytkowane przez ubezpieczonego. Ubezpieczony również po zakupie działek o nr ewid. 155/10 i 155/9 położonych we wsi J. przekazał je w dzierżawę A. B. i sam ich nie użytkował, ani nie zarządzał nimi. C. R. również z uwagi na stan zdrowia nie był i nie jest w stanie prowadzić działalności rolniczej. Należy wskazać, iż od 01.11.2013 r. jest uprawniony do dodatku pielęgnacyjnego, a zatem został uznany za niezdolnego do samodzielnej egzystencji. Nie można zatem twierdzić, że prowadził gospodarstwo rolne. Fakt nie zgłoszenia umowy dzierżawy z dnia 20 stycznia 2011 r. do wydziału geodezji, nie świadczy o tym, że ubezpieczony użytkował rolniczo działkę (...) o powierzchni 1,3696 ha. Wykazane zostało dowodem z zeznań świadka A. B., że to on dzierżawił ta działkę od stycznia 2011 r. i wchodziła ona w skład jego gospodarstwa rolnego. Zeznania wymienionego świadka, jak również dowód z przesłuchania ubezpieczonego w charakterze strony Sąd obdarzył w całości wiarygodnością.

Podsumowując, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony, pomimo własności nieruchomości rolnych i niezarejestrowania zawartej dnia 20 stycznia 2011 r. umowy dzierżawy w ewidencji gruntów i budynków, nie prowadzi działalności rolniczej w rozumieniu art. 28 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników co najmniej od 1 września 2006 r.

W konsekwencji nie ma podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczony nie był uprawniony do części uzupełniającej renty rolniczej (o czym organ rentowy rozstrzygnął w decyzji z 17.11.2016 r. nr (...)). Tym samym nie ma powodów do uznania, iż ubezpieczony nienależnie pobrał część uzupełniającą świadczenia rentowego za okres 01.12.2010 r. do 31.08.2016r. Nie zachodziły zatem podstawy z art. 138 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art. 52 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do zobowiązania C. R. do zwrotu kwoty 26 567,10 zł tytułem nienależnie pobranego świadczenia. W związku z powyższym Sąd uznał zaskarżoną decyzję za błędną i na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.